AKO UČITELIA VNÍMAJÚ TALENT ŽIAKOV

HOW TEACHERS PERCEIVE ARTISTIC GIFTS AND TALENT OF PUPILS

Valachová Daniela

Kľúčové slová: výtvarné nadanie, talent, žiak, učiteľ, proces, dotazník
Key words: artistic gifts, talent, pupil, teacher, process, questionnaire

Vo výtvarnom prejave nevieme presne čo je to nadanie a talent, skôr to tušíme. V súvislosti s umeleckým nadaním nám najviac vyhovuje sociálno-kultúrny prístup k štúdiu nadania. Najvýznamnejšími autormi, ktorí sa zaslúžili rozvoju tohto prístupu sú H. Gardner svojou teórií rozmanitých inteligencií, ďalej A. J. Tannenbauma, M. Csikszentmihalyi a R. E. Robinson. Keďže aj v súčasnosti sú kritériá na odlíšenie termínu nadanie a talent stále vágne, v našom projekte budeme tieto termíny používať ako synonymá. Podobne ako celý rad autorov, ako V. Dočkal, L. Hříbková, F. J. Mönks, A. J. Tannenbaum a pod.

Problematika nadania a talentu sa rieši skôr v iných oblastiach ako výtvarné nadanie a talent, preto sa náš záujem obrátil aj na výtvarné nadanie. Cieľom textu je prezentovať výsledky z výskumu zameraného na identifikátory výtvarného nadania a talentu u detí a mládeže. Pre tento text sme vybrali jeden výskumný nástroj – dotazník pre učiteľov, cieľom ktorého bolo zistiť názory učiteľov na predmetnú oblasť. V príspevku prezentujeme komplexné výsledky s použitím uvedenej metódy, nie výsledky a závery celkového výskumu.

V rámci prezentovaného textu sme využili dotazníkovú metódu. Dotazník bol zameraný na skúmanie názorov a preferencií učiteľov k problematike výtvarného nadania a talentu. Bol štruktúrovaný celkom do ôsmich otázok, z ktorých prvé dve boli zamerané na identifikačné údaje (vzdelanie a počet rokov pedagogickej praxe), ďalšie dve sa dotýkali možnosti vzdelávania v skúmanej oblasti. Nasledovali štyri otázky, ktoré boli zamerané na skúmanie názorov a preferencií respondentov v oblasti výtvarného nadania a talentu. Otvorené otázky boli vyhodnocované prostredníctvom obsahovej analýzy a kódovania.

Na základe obsahovej analýzy dotazníkov výskumu sme formulovali nasledovné závery vyplývajúce s odpovedí a ich obsahovej analýzy: respondenti v jednotlivých skupinách prezentujú svoje názory na problematiku výtvarného nadania a talentu v súvislosti s rozvojom výtvarnej tvorivosti; skúmaný pojem skupiny respondentov považujú za dôležitý; zdá sa ako učitelia v súvislosti nadaním a talentom videli aj iné druhy nadania, nielen výtvarné; vo výskume

bude zaujímavé zistenie odlišností v názoroch na pojem vzhľadom k jednotlivým kategóriám respondentov.

Výskum identifikátorov výtvarného nadania a talentu detí a mládeže je širšie koncipovaný výskumný projekt. Cieľom výskumu je prostredníctvom niekoľkých rokov a rôznorodých výskumných metód skúmať fenomén výtvarného nadania a talentu detí a mládeže. V príspevku prezentujeme výsledky s využitím jednej výskumnej metódy – dotazník pre učiteľov. Cieľom dotazníkového výskumu bolo zistiť názory učiteľov na predmetnú problematiku. Výsledky boli vyhodnocované rôznymi postupmi od klasických až po obsahovú analýzu a kódovanie otvorených odpovedí. Z odpovedí sme zistili zaujímavé zistenia a rozdiely v názorov vzhľadom na pôsobenie učiteľa na stupni školy. Výsledky dotazníkového šetrenia budú komparované aj s ďalšími výskumnými metódami.

Abstract: The research into the identifications of artistic gifts and talent of pupils is a widely conceived project. Its goal is to explore the phenomenon of artistic gifts and talent of children and youth through several years with diverse research methods. In the paper we present results using one research method - a questionnaire for teachers. The aim of the questionnaire survey was to find opinions of teachers on the subject matter. The results were evaluated by various methods ranging from classical to content analysis and coding of open responses. In responses, we found interesting findings and differences in opinions regarding the education level of teachers. The results of the questionnaire survey will be compared with other research methods.

Literatura/References:

Czikszentmihályi, M. (1988). *Society, culture, person: a systems view of creativity. In. Sternberg, R. J. (Ed.): The nature of Creativity.* New York: Cambridge University Press.

Dočkal, V. (2005). *Zaměřeno na talenty, aneb nadání má každý.* Praha: Nakladatelství Lidové noviny.

Sternberg, R. J. (1985). *Beyon IQ: A triarchic theory of humen intelligence.* New York: Cambridge University Press.